

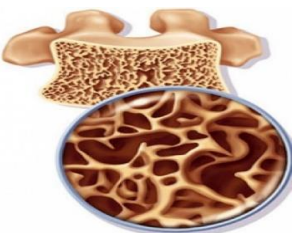
تظاهرات بالینی

پوکی استخوان تا زمانیکه منجر به شکستگی (معمولاً از نوع شکستگی فشاری مهره، مچ دست لگن، دنده و بازو) نشود، بدون علامت باقی می ماند. شکستگی فشاری مهره غالباً به دنبال یک استرس جزئی نظیر عطسه کردن، خم شدن یا جابجا کردن اشیای نسبتاً سنگین ایجاد می شود. درد پشت معمولاً به طور حاد آغاز شده و به پهلوها و جلو انتشار می یابد. درد به تدریج با گذشت چند هفته تا چند ماه برطرف می شود و با وقوع شکستگی جدید باز می گردد. بیماران دچار شکستگی منجر به تغییر شکل ستون فقرات ممکن است درد پشت مزمنی داشته باشند که با ایستادن بدتر می شود. در برخی از بیماران، شکستگی باعث کاهش قد فرد می شود. در گروهی از بیماران، فشردگی مهره ها می تواند به آرامی و بدون علامت رخ دهد.

باقی استخوان طبیعی

پوکی استخوان

تعریف بیماری تالاسمی ماژور

بیماری تالاسمی یک کم خونی ارثی است که در آن به علت اختلال در میزان تولید زنجیره های گلوبینی در ساختمان هموگلوبین، گلوبول های قرمز حاصله در جریان خون عمر طبیعی نداشته و به سرعت از بین می روند.

پوکی استخوان در مبتلایان به تالاسمی ماژور:

کم خونی و خون سازی غیر موثر و متعاقب آن اتساع مغز استخوان منجر به پهن و بزرگ شدن استخوان ها می گردد. به طوری که مغز استخوان در مبتلایان به این نوع کم خونی ۴۰-۳۰ برابر افراد طبیعی می شود. وسعت یافتن مغز استخوان منجر به نازک شدن کورتکس استخوان گردیده و این مهم ترین علت شکنندگی استخوان در مبتلایان به تالاسمی ماژور می باشد. مشکلات مختلف استخوانی در تالاسمی ماژور تغییر شکل، فشار روی عصب ها، شکستگی های خود به خود و کاهش تراکم استخوان و در نهایت پوکی استخوان می باشد.

عوامل موثر در ایجاد پوکی استخوان در مبتلایان به تالاسمی ماژور:

وسیع شدن فضای مغز استخوان: به علت خون سازی غیر موثر، مهمترین عامل در تخریب استخوان می باشد.
عوارض ناشی از اختلال در عملکرد غدد درون ریز مثل کم کاری /پرکاری تیروئید، دیابت قندی و...
تجمع آهن در استخوان و درمان داروی آهن زدای دسفیروکسامین ویتامین ها و ریز مغذی های معدن
فعالیت های بدنی
فاکتورهای ژنتیکی

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی شیراز

بیمارستان شهید نورانی

پوکی استخوان در بیماران مبتلا به تالاسمی
گروه هدف: بیماران تالاسمی

پیشگیری از پوکی استخوان در مبتلایان به تالاسمی

داشتن فعالیت های فیزیکی ، تشویق به انجام فعالیت های ورزشی روزانه علاوه بر جلوگیری از پوکی استخوان می تواند در بهبودی عملکرد قلب و عروق و پیشگیری از دیابت و افسردگی نقش داشته باشد . همچنین بایستی سیگار کشیدن در این بیماران منع شود . مصرف کافی کلسیم و روی همراه با مقدار کمی ویتامین D می تواند از کاهش تراکم استخوان و نهایتاً پوکی استخوان پیشگیری کند . با تزریق مقدار کافی خون ، وسیع شدن مغز استخوان مهار می شود . در ضمن با مصرف مناسب داروهای آهن زدا ، در عین پیشگیری از عوارض استخوانی از مسمومیت با این ماده پیشگیری می شود .

درمان پوکی استخوان

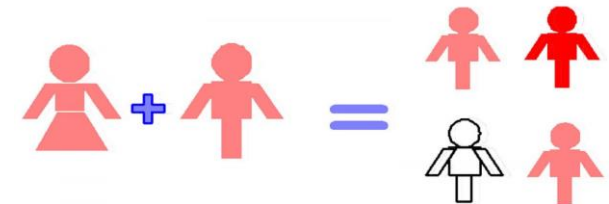
جایگزین کردن هورمون ها

کلسیتونین

هیدروکسی اوره

بیس فسفونات ها

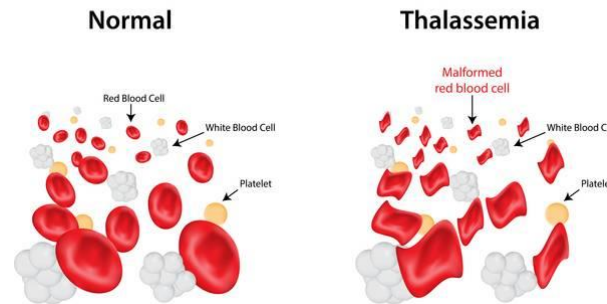
اگر هر دو والد، (پدر و مادر) حامل ژن تالاسمی باشند، هر یک از فرزندان آنها ۲۵٪ شانس ابتلا به تالاسمی ماژور، ۵۰٪ شانس ابتلا به تالاسمی مینور و ۲۵٪ شانس سالم بودن را خواهند داشت.

نتیجه گیری :

پوکی استخوان در تالاسمی ماژور علل مختلفی دارد . با آموزش تشویق به انجام فعالیت های روزانه و منظم ورزشی ، حفظ هموگلوبین در حد مناسب ، تجویز مقدار مناسب مواد متصل شده به آهن ، منع سیگار کشیدن ، تجویز کلسیم ، روی و ویتامین در حد مناسب ، جایگزین کردن هورمون های مورد نیاز در پیشگیری و درمان نقش بسزایی دارد .

Thalassemia

تهیه کننده : خدیجه اقبالی

منابع : برگرفته از کتاب بسته جامع خدمات

درمانی در بیماران تالاسمی ویرایش دوم

مؤلف : دکتر آرزیتا آذرکیوان